

7/29660
SL 42

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-721/145/265
Konu : Yazılı soru önergesi

30/06/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 01/10/2013 tarihli ve 43452547-120.00-143472 sayılı yazı,
b) 21/10/2013 tarihli ve 4382/8426 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Bingöl Milletvekili İdris Baluken tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29660 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-721/146/266
Konu : Yazılı soru önergesi

30/06/2014

Sayın İdris BALUKEN
Bingöl Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29660 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 2. maddesinde terör suçlusu, 3. maddesinde ise terör suçları tanımlanmış olup, ceza ve cezaların infazıyla ilgili mevzuatımızda "siyasî tutuklu ve hükümlü" şeklinde bir tanımlama bulunmamaktadır.

Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarımızda, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

Öte yandan, soru önergesinde adı geçen hükümlünün Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza Infaz Kurumunda kaydına rastlanmamıştır.

II-Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular hakkında, başta 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun olmak üzere, ilgili tüzük, yönetmelik ve genelge hükümlerine göre işlem yapılmaktadır. Bahse konu ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan hükümlülerin infazı, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı" başlıklı, 25. maddesinin hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutukluların kurum uygulamalarına karşı şikâyet hakları bulunmaktadır. Hükümlü ve tutukluların resmî kurumlara yazdığı dilekçeleri herhangi bir denetime tâbi tutulmamaktadır. Şikâyetlerin, Bakanlığımıza intikal etmesi hâlinde, gerekli incelemeler titizlikle yapılarak yasal gereği yerine getirilmektedir. Bu bağlamda, hak ihlalleriyle ilgili olarak yapılan tüm başvurular hakkında adlî yünden Cumhuriyet başsavcılıklarınca, idarî yünden ise yetkililerce kanunî gereği yapılmaktadır.

III- Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde “işkenceye karşı sıfır tolerans” politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi tutulmaktadır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarından oluşan adlî yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler.

Yine, sivil toplum denetimi kapsamında, 6332 sayılı Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu hükümleri gereğince, Türkiye İnsan Hakları Kurumu İşkence ve Kötü Muameleyle Mücadele Birimi, ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirebilmekte, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletebilmekte, Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklamakta ve ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları inceleyerek değerlendirebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu veya araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerek sivil toplum örgütleri, resmî veya özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

III- 5275 sayılı Kanunun 3. maddesinde, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı ile ulaşılmak istenilen temel amacın, öncelikle genel ve özel önlemeyi sağlamak, bu maksatla hükümlünün yeniden suç işlemesini engelleyici etkenleri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak; hükümlünün yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve kanunlara, nizamla ve toplumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmak olduğu belirtilmiştir.

Bu amaçla, ceza infaz kurumları ve tutukevleri personeline eğitim merkezlerimizde; “İnsan Hakları, Türk İnfaz Sistemi, Avrupa Konseyi Cezaevi Kuralları ve diğer uluslararası mevzuat, Suç ve Suçluluk, İletişim, Meslek Etiği, Olumlu Sosyal Model Olma, Ceza İnfaz Kurumu İdaresi, Personel Mevzuatı, Duyguların Olumsuz Etkileri ve Stresle Başa Çıkma, Ceza İnfaz Kurumu Güvenliği, Tutuklu-Hükümlü Psikolojisi, Öfke ve Öfke Kontrolü, Problem Çözme Becerileri ile Ekip Çalışması” gibi konularda eğitimler verilmektedir.

Bakanlığımızca, 2012-2013 eğitim yılında Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda görev yapan toplam 21 değişik unvandaki personele de anılan konularda eğitimler verilmiştir. Ayrıca, Bolu Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığınca Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda görev yapan toplam 60 değişik unvandaki personele eğitimler verilmiştir.

IV- Ülkemizde bulunan ceza infaz kurumu ve tutukevleriyle ilgili, işletim maliyetlerinin düşürülmesi, çağdaş infaz anlayışı doğrultusunda yenilerinin yapılması amacıyla, kapatma çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda uluslararası normlara uymayan ve fizikî şartları ve kapasiteleri itibarıyla eğitim ve iyileştirmenin kısıtlı yapıldığı ya da hiç yapılamadığı küçük ilçe ceza infaz kurumlarının bir kısmı kapatılmıştır.

Kapatılan ceza infaz kurumlarının yerine sağlıklı, güvenli, mekanik, elektronik donanımlı ve rehabilitasyon işlemlerine daha elverişli, çağdaş infaz anlayışına uygun yeni ceza infaz kurumlarının yapılması zorunluluk arz etmekte olup, önümüzdeki 5 yılı kapsayan planlama uyarınca 207 yeni ceza infaz kurumu yapımı planlanmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan